

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 65/23

2023 m. balandžio 21 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo nutartis byloje C-204/21 R-RAP | *Lenkija / Komisija*

Teisinė valstybė: Lenkijai skirta periodinė bauda už kiekvieną dieną sumažinta nuo vieno milijono eurų iki 500 000 eurų

2021 m. Komisija pareiškė Teisingumo Teisme ieškinį dėl Lenkijos įsipareigojimų neįvykdymo; juo prašyta pripažinti, kad tam tikrais Lenkijos teismų sistemos organizavimo teisės aktų pakeitimais pažeidžiama Sąjungos teisė¹.

Komisijos teigimu, šiais pakeitimais iš tiesų draudžiama visiems nacionaliniams teismams tikrinti, kaip laikomasi Sąjungos reikalavimų, susijusių su teismų nepriklausomumu ir nešališkumu. Toks tikrinimas gali būti kvalifikuotas kaip drausminis nusižengimas. Lenkijos Aukščiausiojo Teismo išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai suteikta išimtinė kompetencija nagrinėti klausimus, susijusius su teisėjo ar teismo nepriklausomumo nebuvimu. Be to, Aukščiausiojo Teismo drausmės bylų kolegija, kurios nepriklausomumas ir nešališkumas nėra užtikrinamas, turi teisę spręsti dėl tam tikrų prašymų, turinčių tiesioginę įtaką teisėjo statusui ir funkcijų įgyvendinimui.

Per vykstantį procesą 2021 m. spalio 27 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo nutartimi iš Lenkijos buvo priteista sumokėti Komisijai vieno milijono eurų dydžio periodinę baudą už kiekvieną dieną². Manyta, kad šios periodinės baudos skyrimas būtinas siekiant užtikrinti, kad Lenkija laikytųsi laikinųjų priemonių, paskelbtų ankstesnėje 2021 m. liepos 14 d. nutartyje³, kurioje ji buvo įpareigota, be kita ko, laikinai netaikyti Komisijos ginčijamų nacionalinių nuostatų.

2023 m. kovo 10 d. Lenkija paprašė Teisingumo Teismo atidėti arba, subsidiariai, pakeisti nutartį skirti aptariamą periodinę baudą. Grįsdama šį prašymą, Lenkija tvirtina, kad dėl teisės aktų pakeitimų ji visiškai vykdo įpareigojimus, kurie jai tenka pagal minėtas laikinas priemones.

Savo šios dienos nutartimi **Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas sumažino periodinės baudos dydį iki 500 000 eurų už kiekvieną dieną.**

Visų pirma pirmininko pavaduotojas priminė, kad laikinoji priemonė gali būti bet kuriuo momentu pakeista ar atidėta pasikeitus aplinkybėms, dėl kurių kyla abejonių dėl laikinųjų apsaugos priemonės taikiusio teisėjo vertinimų. Tačiau tokios priemonės pakeitimas ar panaikinimas neturi galiojimo atgal poveikio.

Be to, išnagrinėjęs, ar Lenkija įrodė pasikeitusias aplinkybes, lemiančias tai, kad aptariama periodinė bauda nebėra pagrįsta, **pirmininko pavaduotojas konstatavo, kad priemonių, kurių ėmėsi Lenkija, nepakanka siekiant**

¹ Byla [C-204/21](#). Norėdami sužinoti daugiau apie proceso aplinkybes ir Komisijos priekaištus, žiūrėkite pranešimus spaudai Nr. [127/21](#), Nr. [180/21](#) ir Nr. [192/21](#).

² 2021 m. spalio 27 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo nutartis byloje [C-204/21 R](#) (taip pat žr. Pranešimą spaudai Nr. [192/21](#)).

³ 2021 m. liepos 14 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutartis byloje [C-204/21 R](#) (taip pat žr. Pranešimą spaudai Nr. [127/21](#)).

užtikrinti visų 2021 m. liepos 14 nutartyje numatytų laikinųjų priemonių vykdymą.

Šiuo klausimu pirmininko pavaduotojas ypač pažymėjo, kad Aukščiausiojo Teismo drausmės bylų kolegijos priimtų sprendimų, leidžiančių pradėti baudžiamąjį procesą prieš teisėją ar jį sulaikyti, poveikis nebuvo sustabdytas, bent jau nedelsiant. Be to, priešingai įpareigojimams pagal laikinas priemones, Lenkija neįrodė visiško ir veiksmingo nuostatų, draudžiančių nacionaliniams teismams tikrinti, kaip laikomasi Sąjungos reikalavimų, susijusių su pagal įstatymą įsteigtų teismų nepriklausomumu ir nešališkumu, ir drausminį procesą prieš tokį patikrinimą atlikusį teisėją leidžiančių nuostatų sustabdymo. Pirmininko pavaduotojo teigimu, Lenkija tik iš dalies įrodė, kad sustabdė nuostatų, suteikiančių Aukščiausiojo Teismo išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai išimtinę kompetenciją nagrinėti prieštaravimus, susijusius su teisėjo ar teismo nepriklausomumo nebuvimu, taikymą.

Vis dėlto pirmininko pavaduotojas konstatavo, kad Lenkijos įgyvendintos priemonės po nutarties skirti periodinę baudą už kiekvieną dieną pasirašymo iš esmės užtikrina 2021 m. liepos 14 d. nutartyje paskelbtų laikinųjų priemonių vykdymą. Konkrečiai jis pažymėjo, kad Lenkija panaikino nuostatas, suteikiančias drausmės bylų kolegijai tam tikrą kompetenciją, kiek tai susiję su teisėjų statusu, ir kad ši kolegija buvo panaikinta. Pirmininko pavaduotojas taip pat pažymėjo, kad įvairios Lenkijos priimtose priemonės sustiprino teisėjų, dėl kurių drausmės bylų kolegija priėmė sprendimus, teisių gynimo būdus ir tam tikrais atvejais palengvino tikrinimą, kaip laikomasi pagal įstatymus įsteigto nepriklausomo ir nešališko teismo reikalavimų.

Atsižvelgęs į tokias Lenkijos priimtas priemones, pirmininko pavaduotojas sumažino periodinės baudos dydį iki 500 000 eurų už kiekvieną dieną, skaičiuojant nuo šios nutarties pasirašymo dienos.

Teisingumo Teismas priims sprendimą dėl esmės šioje byloje 2023 m. birželio 5 d.⁴

PRIMINIMAS: Nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo nedaro įtakos sprendimui pagrindinėje byloje.

PRIMINIMAS: Ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo valstybei narei, kuri neįvykdė iš Sąjungos teisės kylančių įsipareigojimų, gali pareikšti Komisija arba kita valstybė narė. Teisingumo Teismui konstatavus, kad įsipareigojimai neįvykdyti, atitinkama valstybė narė privalo nedelsdama įvykdyti jo sprendimą. Jeigu Komisija mano, kad valstybė narė neįvykdė to sprendimo, ji gali pareikšti naują ieškinį dėl piniginių sankcijų taikymo. Tačiau, jei Komisijai nepranešama apie direktyvą į nacionalinę teisę perkeliančias nuostatas, jos siūlymu Teisingumo Teismas gali paskirti piniginę sankciją jau pirmajame savo sprendime dėl įsipareigojimų neįvykdymo.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas nutarties [tekstas](#) skelbiamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Likite su mumis!

⁴ Generalinis advokatas Anthony M. Collins pateikė savo išvadą 2022 m. gruodžio 15 d. (žr. Pranešimą spaudai Nr. [201/22](#)).